

ogólnopolska kampania profilaktyczno-edukacyjna

SCENARIUSZ ZAJĘĆ z rodzicami uczniów klas IV-VIII „JAK POZNAĆ PRAWDZIWY AUTORYTET?”

Odbiorcy: rodzice uczniów klas IV, V, VI, VII i VIII szkoły podstawowej

Prowadzący: nauczyciel - wychowawca, pedagog szkolny lub inny pracownik szkoły posiadający przygotowanie pedagogiczne oraz doświadczenie pracy z grupami osób dorosłych (sugerowane jest podstawowe przygotowanie andragogiczne).

Miejsce: klasa szkolna lub inna sala przeznaczona do pracy grupowej, dostęp do komputera, rzutnika i głośników.

Czas trwania: 45 minut.

Przed zajęciami: wymagane jest przygotowanie niezbędnych narzędzi do pracy oraz zapoznanie się z materiałami merytorycznymi projektu i stroną **www.autorytet.org**. Warto zapoznać się z filmami dydaktycznymi dotyczącymi postaw rodzicielskich. Prowadzący powinien znać pojęcia, które pojawiają się w scenariuszu, mieć podstawową wiedzę na temat postaw oraz relacji wychowawczych w rodzinie. Należy również pobrać ze strony indywidualne kody do ankiety ewaluacyjnej dla rodziców.

CELE:

poznawczo- edukacyjny: Rodzice znają i potrafią scharakteryzować trzy podstawowe style wychowawcze: **permissywny** (liberalny, unikający), **autorytarny** (nadmiernie kontrolujący, autokratyczny) i **autorytatywny** (demokratyczny, zwany tu postawą autorytetu). Mają też wiedzę na temat konsekwencji stosowania tych postaw w życiu dziecka, szczególnie w sferze emocjonalnej i interpersonalnej.

profilaktyczny: Rodzice mają refleksję nad własną postawą wychowawczą wobec dziecka. Postanawiają wzmocnić swoje dobre cechy, by dawać wzór dobrego zachowania.

METODY: miniwykład, dyskusja kierowana, burza mózgów, analiza przypadków.

NARZĘDZIA: film edukacyjny, tablica.

LP	PRZEBIEG ZAJĘĆ	UWAGI	CZAS
1.	<p>Spotkanie zaczynamy od krótkiego przedstawienia się i podziękowania rodzicom za ich obecność. Przykładowo: „<i>Dziękuję, że Państwo jesteście na tym spotkaniu, Wasza obecność świadczy, iż nie jest Wam wszystko jedno i zależy Wam na szczęściu oraz prawidłowym rozwoju i bezpieczeństwie Waszego dziecka.</i>”</p>	<p>Ważne, by prowadzący przedstawił się i okazał przyjazne nastawienie do słuchaczy.</p>	<p>1 minuta</p>
2.	<p>OPCJONALNIE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jeśli prowadzący ma dostęp do raportu diagnozującego zachowania ryzykowne i potencjały w szkole - omawia go i stara się koncentrować na dobrych aspektach zachowań, potencjałach i możliwościach dzieci. 2. W sytuacji braku dostępu do raportu, następuje wprowadzenie w temat: <p>Nie trzeba udowadniać, ile ciężkiej pracy, czasu i wysiłku – żeby nie wspomnieć o nieskończonej cierpliwości – wymaga wychowanie dziecka. Rodzice dbają o odpowiednie wyżywienie, ubranie, martwią się chorobami, uczą bezpiecznych zachowań w domu, na drodze, czy w szkole.</p> <p>Każde dziecko prędzej czy później może być narażone na pokusy zachowań ryzykownych, także przestępczych. Wtedy pojawia się lęk, który sprawia, że dziecko czuje się bezradne, często obniża swoją samoocenę, może przejawiać tendencje agresywne i ucieczkowe. W takich momentach zaczyna też unikać dorosłych, szczególnie rodziców.</p> <p>Dlatego obok wielu koniecznych umiejętności trzeba nauczyć dziecko praktycznych sposobów radzenia sobie z pokusami i lękiem. Są różne strategie, sposoby i metody wychowawcze, mniej lub bardziej skuteczne. Naukowcy badający skuteczność wychowania i profilaktyki szczególnie jednak podkreślają wagę relacji w rodzinie. Można powiedzieć, że silne, odporne i bezpieczne dziecko to takie, które ma mądrze kochających, ale jednocześnie dyskretnie kontrolujących rodziców/opiekunów, dbających o dobrą komunikację i mających dla niego czas.</p> <p>W kampanii „Bądźmy poszukiwaczami AUTORYTETU” zachęcamy Państwa do stosowania najskuteczniejszej (jednocześnie niefatwej) metody wychowawczej, stosowanej od wieków: metody pozytywnego modelowania, wpływu rodzica - autorytetu na dziecko, które odwzorowuje jego zachowania, motywacje, stany emocjonalne, postawy i przekonania. Rodzic - autorytet ma moc ochrony dziecka przed ryzykiem, zagrożeniem, także zachowaniem kryminalnym.</p> 	<p>Prowadzący omawia raport, ale kiedy nie ma do niego dostępu, omija ten etap i przechodzi do punktu drugiego.</p>	<p>4 minuty</p>
3.	<p>Szanowni Państwo, zanim zaproszę Was do obejrzenia trzech krótkich (ok. 4-5 min.) filmów, ilustrujących trzy rodzaje relacji pomiędzy rodzicem a dzieckiem, muszę zapytać: „<i>Czy na sali są jacyś idealni rodzice? Rodzice, którzy nigdy nie popełnili błędu? Jeśli jest jakiś anioł, proszę aby podniósł skrzydło!</i>” ;-)</p> <p>Tak, nie ma idealnych rodziców, ale wszyscy dążymy do tego aby stawać się coraz lepszymi. Z tym założeniem proszę obejrzeć najpierw pierwszy film pod tytułem „Obojętny” podczas projekcji proszę wczuć się w emocje dziecka i pomyśleć jak wpłyną one na jego wychowanie.</p>	<p>Wprowadzenie oraz prezentacja pierwszego filmu pt. „Obojętny”.</p>	<p>5 minut</p>
4.	<p>Po filmie pytamy: Jakie emocje najczęściej przeżywa dziecko, kiedy rodzic przyjmuje postawę permissywną, w stylu „róbta co chceta”? Naprowadzamy słuchaczy, by pojawiło się w rozmowie: zniechęcenie, brak motywacji, brak granic, ale przede wszystkim lęk, bezradność i złość na rodzica. Można opowiedzieć historię kobiety, której dorosła córka zarzuciła, że matka nigdy się nią nie interesowała. Koleżanki musiały wracać o godz. 22.00 do domu, a jej było wszystko wolno. Matka na wszystko pozwalała w przekonaniu, że należy dać dziecku nieograniczoną wolność. Dziecko, potrzebujące szczególnie w okresie adolescencji UWAGI rodzica, odbiera taką postawę jako odrzucenie.</p>	<p>Ważne jest pokazanie rodzicom, że postawa obojętna jest szkodliwa, burzy poczucie bezpieczeństwa i nie generuje poczucia wolności w dziecku.</p>	<p>5 minut</p>

LP	PRZEBIEG ZAJĘĆ	UWAGI	CZAS
5.	Następnie proponujemy zobaczenie drugiego filmu, pokazującego skrajną postawę rodzica - tyrana. Też prosimy o wczucie się w emocje dziecka...	Prezentacja drugiego filmu, pt. „ Tyran ”.	5 minut
6.	Po filmie pytamy jakie emocje przeżywa dziecko, kiedy rodzic przyjmuje postawę: „Nie interesuje mnie co czujesz. Zrobisz jak Ci każę. I już!”. Naprowadzamy na lęk, złość, zachowania agresywne, autoagresywne, ucieczkowe, buntownicze.	Ważne jest pokazanie rodzicom, że postawa tyrana (despotyczna, autorytarna) prowadzi do zachowań agresywnych, buntowniczych i ucieczkowych u dziecka.	5 minut
7.	Proponujemy w końcu trzeci film pod tytułem „Mistrz”, tu również prosimy o śledzenie uczuć dziecka. Po filmie pytamy jakie teraz uczucia pojawiają się w dziecku? Czy widać różnicę? Jaki ma to walor wychowawczy?	Prezentacja trzeciego filmu „ Mistrz ” oraz krótkie omówienie uczuć dziecka w relacji z rodzicem - autorytetem.	8 minut
8.	<p>W podsumowaniu omawiamy trzy postawy rodzicielskie:</p> <p>1. Rodzic Obojętny, czyli postawa permissywna rodzica powoduje brak pewności siebie u dziecka, brak ochoty do działania, może generować agresję, negatywne zachowania „na pokaz”, wołanie o uwagę rodzica, zachowania opozycyjno - buntownicze i kryminogenne. Relacja z obojętnym rodzicem nie pomaga w budowaniu poczucia bezpieczeństwa, nie wzmacnia dobrej samooceny i pewności siebie u dziecka.</p> <p>2. Rodzic Tyran, czyli postawa autorytarna rodzica budzi lęk w dziecku, które przeżywa trudne emocje złości, napięcia, bezradności, upokorzenia, zniewagi czy wręcz nienawiści do rodzica. W dorosłym życiu takie dziecko może być albo wycofane z brakiem wiary w siebie i swój sukces albo, powielając wzory z dzieciństwa, samo może stać się tyranem.</p> <p>3. Rodzic Autorytet, czyli postawa oparta na dobrych relacjach, mądrej miłości, stawianiu granic, dawaniu przykładu i okazji doświadczeniu sukcesu, pozwala dziecku na pełen zrównoważony rozwój. Dziecko czuje wsparcie i akceptację, uczy się tego co jest dobre a co złe. Rozumie czemu służą zakazy i docenia troskę rodzica. Taki model wychowania wzmacnia realną samoocenę oraz wszystkie najważniejsze cechy człowieka: męstwo, roztropność, sprawiedliwość, umiarkowanie oraz empatię, która szczególnie chroni przed zachowaniami ryzykownymi.</p> <p>Dziecko, które ma dobre relacje z rodzicami, oparte na postawie autorytetu, ma szansę być samodzielnym, wolnym, odpowiedzialnym i szczęśliwym człowiekiem, który odnosi sukcesy w życiu i jest też dobry dla innych ludzi. Każdy z rodziców może zacząć już dziś pracę nad samym sobą w dobrej relacji z dzieckiem.</p> <p>Co można zrobić w praktyce? Każdego dnia spędzać więcej czasu na rozmowach ze swoim dzieckiem. Być dla dziecka dobrym przykładem. Być bliżej dziecka i jego spraw.</p>	<p>Ważne, by w uporządkowany sposób pokazać trzy najpopularniejsze postawy rodzicielskie. Można rozwinąć wypowiedź o własne przykłady „z życia”.</p> <p>Należy zakończyć omówienie postawy opartej na relacji autorytetu, w której rodzic stanowi model dobrego życia i wzór do naśladowania najważniejszych cech.</p> <p>Warto zachęcić rodziców, by podjęli pracę nad sobą, by przyglądali się swoim zachowaniom, postawom, ideom i zastanowili się, czy chcieliby, by ich dzieci były takie jak oni.</p>	10 minut
9.	Zarekomenduj dla zainteresowanych rodziców program „Szkola dla rodziców i wychowawców”, zawierający wartościowe treści.	szczegółowe informacje: www.szkoledlarodzcow.eu	1 minuta
10.	Na zakończenie rozdajemy ulotki oraz kody do badania ewaluacyjnego.	Zachęcamy rodziców do wzięcia udziału w badaniu ewaluacyjnym.	1 minuta
RAZEM:			45 minut

EWALUACJA: Narzędzia ewaluacyjne załączone są w osobnym dokumencie.

LITERATURA POMOCNICZA:

Autorytet prawdy. Wychowanie dzieci i młodzieży (2006), red. Maria Ryś, Warszawa

Historie autorytetu wobec kultury i edukacji (2011), Lech Witkowski, Kraków

Piotr Jaroszyński, Autorytety i manipulacja, w: www.piotrjaroszynski.pl/felietony-wywiady

Style wychowania w rodzinie pochodzenia w percepcji młodzieży gimnazjalnej i ich znaczenie rozwojowe - próba teoretycznej i empirycznej egzemplifikacji, B. Ostafińska-Molik, Ewa Wysocka, dost. na www.cejsh.icm.edu.pl (szczególnie s.214-220)

Wychowanie do życia w rodzinie. Słownik pojęć (2007), pod red. Krystyny Ostrowskiej, Kraków

Ziemska M., Postawy rodzicielskie i ich wpływ na osobowość dziecka, w: *Rodzina i dziecko*: praca zbiorowa pod red. Marii Ziemskiej. - Wyd. 2. - Warszawa PWN, 1980, (lub inna pozycja dot. postaw rodzicielskich)

teksty na stronie: www.autorytet.org

